

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Kiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
lősdészében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Roseaberg A. cégéjén.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K

Tanulóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. félfévre 8 kor
negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként kétszer.

Baloghy nyilatkozata.

Baloghy főispán megérezte, hogy az alispán és a főjegyző ellen intézett kiméletlen cselekedetével maga alatt vágta el a fát. Szándéka ellenére nem a két főtisztviselőnek, hanem önmagának ártott vele. Még pedig nemcsak főnt, hanem lent is. Főnt a kormány illeti szemrehányással, mert a miatta való leszavazással megingatta a miniszterium állását, lent pedig azzal, hogy ama férfiak közül, akik a kormánynak való bizalmi szavazásnál köréje csoportosultak, igen sokan elpártolnak tőle, mert nem azonosítják magukat a minden ok nélküli hajzával.

A főispán tehát szükségét érezte, hogy hosszú lére eresztett nyilatkozattal enyhítsen hibáján. Mentségeket hord össze a maga számára. Csakhogy ezek nem helytállóak. Lássuk csak:

Azt mondja, hogy ő vette észre, hogy a decemberi határozatot nem hajtották végre és ő intézkedett, hogy a hibát helyrehozzák, s ugyancsak ő intézkedett az alispánnál a megtorlás iránt is. Hát ez tévedés. A királyhoz intézett felirat el nem küldését a főjegyző vette észre. Ő ugyanis annak idején megszerkesztette mindkét feliratot és posta úján való elküldését elrendelte. Az expedálás azonban azért maradt el, mert eme föladattal megbízott tisztviselő az emberi erőt túlhaladó közigazgatási munka sulya alatt beteg lett. A főjegyző — aki persze nem gondolhatott arra, hogy e miatt neki lesz kellemetlensége — meg is kérte a főispánt, hogy az illető hivatalnok cselekedeténél megítélésénél vegye figyelembe a sok enyhítő körülményt.

Azt mondja továbbá a főispán, hogy ő is arra kérte a belügyminisztert, hogy a dorgáló leiratot a közgyűlés után olvassák föl. Hát ha ő is arra kérte a belügyminisztert, miért követelte Fernbach Károly — a vele, Lovászylval és Lebach-hal történt megállapodás után —, hogy a tárgyat, mely a póttárgysorozat első, vagyis a tárgysorozat 523-ik tétele volt, nyomban a bizalmi szavazás után vegyék elő? Nyilván azért, hogy kiméletesen, konciliánsan járjon el, és hogy a hatásvadászatot kerülje. Hát szerencsére nem így áll a dolog. Baloghy már a szavazás előtt szerette volna a leiratot nyilvánosságra hozni. De a belügyminiszter — miként a képviselőházban tartott beszédében nyíltan megmondta — megtiltotta ezt.

Védekezése során azt állítja a főispán, hogy ő soh'se befolyásolta a tisztviselőket, pedig az alispán és a főjegyző politikai agitációban részt vett. Mindkét állítás ellenkezik a tényekkel. Amikor a főispán a jegyzők értekezletén az alispánnal, főjegyzővel és több főtisztviselővel megjelent, megdöbbenő indulatossággal kijelentette, hogy elvárja a tisztviselőktől, hogy az ő irányát kövessék, mert két vízen nem evezhetnek. Az alispán és a főjegyző politikai agitációja pedig abban merült ki, hogy meggyőződésükre követve, leadták szavazataikat, s hogy egy pártalakuló ülésen részt

vettek, De nem agítottak, nem korteskedtek, s senkit se befolyásoltak.

Ami pedig azt az öndicsőítést illeti, hogy a vármegyei hatvanhates többséget ő, Baloghy törte meg, egyszerűen utalunk arra a köztudomású éppén az ő tábora nagy részénél megállapított tényre, hogy a szövetségelt kormánypártok győzelmét Szemző István és Szemző Gyula ny. főispánok agilitása, összeköttetése és befolyása biztosította. Nélkülük aligha szállíthatott volna a főispán bizalmi nyilatkozatot az ő utakész kormányának.

A közlélmzési rendeletek.

Sculity Ferenc alispántól.

A kormányrendeletek áradata, a végrehajtások közül fel-felbukkanó nehézségek, a közlélmzés és a közszükletek ellátásánál mutatkozó bajok, valamint az utóbbiakkal kapcsolatban jelentkező kihágásoknak szinte beláthatatlan tömege ugyanzólván elvégezhetetlen teendőket rónak a munkában már-már teljesen kimerült tisztikarra.

A munkaerőhiány, egyes községleti cikkek kényeszerű nélkülözése vagy roppant nehéz beszerezhetése, a háboruból folyó súlyos szolgáltatások és az ezekkel járó szüntelen zaklatások, párosulva az idén még az időjárás mostohaságával is, — valóban a végsőkig próbára teszik jóra való népünk s elsősorban mezőgazdánk türelmét.

Ilyen körülmények között valóban indokolatlan az a minduntalan felmerülő és magát makacsul tartó híresztelés, hogy a megyében rossz a közlélmzés, hogy a megye nem felel meg a hozzá fűzött várakozásoknak.

Hiszen, ami az utóbbiit illeti, annak mértéke az, hogy egy egy törvényhatóság mennyire tett eleget a kormány által a kenyérmagvakban támasztott igényeknek; már pedig vármegyénk — a legutóbb követelt néhány ezer métermázsát leszámítva — mindig pontosan beszolgáltatta a reá kivettelt contingens, noha az jóval felül haladta normális teherbíró képességét; sőt az 1915—16. évben százezrekre rugó métermázsával több tengerit szolgáltatott az igényelnél.

A közlélmzésre vonatkozó kedvezőtlen kritikának pedig — véleményem szerint az az oka, hogy a közlélmzési összetéveszték a visszaélésekkel.

Ilyenek természetesen voltak, vannak és lesznek.

De ezeknek a közlélmzéshez egyrészt semmi közük, másrészt javarésztik természetes folyamánya a vármegye nagy kiterjedésének, népessége tekintélyes számának, főleg pedig a megyében termelt s a ma oly kiszámíthatatlan becses bíró élelmickek bőségének.

Nem győzőm eléggé hangsúlyozni és ismételni, hogy ahol normális viszonyok között 640000 lakos, 10,000,000 métermázsas kenyérmag és pl. 150—200000 darab továbbeladásra szánt hízott sertés van, ott természetesen tiszter anyai visszaélések kell lennie, mint ott, ahol a számok tízedrésnyire apadnak.

Ahol nincs mivel visszaélni, ott nincs visszaélés.

Az egész világ Bácskában akarja hűségét kielégíteni: az ügydörök száza kinájják a horribilis árakat s ember legyén a talpán, aki a csábításnak ellen tud állni.

A hatóságok pedig ezzel szemben majdnem tehetetlenek.

Hiszen ha emberfeletti munkájuk mellett képesek volnának is e kérdésnek a megkívánható erőfeszítést szentelni, hogyan tehessék, mikor a községi rendőrök száma a bevonulások folytán 870-ről 250-re apadt, a csendőrök száma

pedig 330-ról 500-ra emelkedett ugyan, de ezeknek egy jelentékeny része — miutegy 200 — gyakorlatlan és erélytelen népfőkelő, míg ezzel szemben a kideríthető kihágások száma tízezekkel növekedett.

Es ne feledjük, hogy a visszaéléseknek egyik jelentékeny oka a rendeletek gyakorlatlansága és késői megjelenése.

A rendeletek egy része a speciális viszonyok között egyenesen végrehajthatatlan s szinte belekényszeríti az embereket a visszaélésekbe.

Másik része részben éppén végrehajthatatlanságánál fogva folyton változik s így a polgárság nem tudja, melyik és minő rendelkezés van érvényben.

Harmadik része — és pedig éppén a kenyérmagvakra vonatkozó legfontosabb rész — oly későn jelenik meg, hogy a mindenéből kifogyott és jövő megélhetésén aggódo nép önhatalmulag igyekszik szükségletét kielégíteni.

Ez pedig nemcsak a rendeletek megjelenéséig elkövetett kihágásokra vezet, hanem azzal a morális romboló hatással is jár, hogy az egyszer már megszegett rendelet tekintélye megcsorbul, a fegyelem meglazul, a visszaélések rendszeré válnak s az így megingott jogérzetet a törvényes korlátok közé visszazsorítani majdnem lehetetlen.

Mindezek a visszasságok, párosulva számtalan más nehézséggel, súlyos feladatot és nehéz gondokat rónak a hatóságokra.

Mindamellet jó lélekkel állhatom, hogy derekasan elvégeztük a rendkívüli viszonyok által előirt köteleességeinket.

Báró Hammerstein.

Az ujonnan megalakult bácsmegyei munkapárt — mint a »Bácsmegye« már közölte — elnökévé egyhangulag és nagy lelkesedéssel báró Hammerstein Richárdot, a regőcei választókerület orsz. képviselőjét választotta meg.

Báró Hammerstein tehát Latinovits Pálnak nemcsak kerületében, hanem a bácsmegyei munkapárt elnöki állásában is utóda lett. És tegyük hozzá nyomban, hogy méltó utóda, aki nehéz, felelősségteljes föladatát, a vármegyei közéletre kiható fontos ügykörét az áldott emlékü, felejtethetlen emberbarát, Latinovits szellemében fogja teljesíteni, illetve betölteni.

Báró Hammerstein három évi politikai szereplésének rövid ideje alatt is megfelelt a személyéhez fűzött várakozásoknak. Odaadó, buzgó, igaz képviselője kerületének, aki pihenés nélkül dolgozik választói jogosult törekvéseért. Es cselekedeteiben nem vezetik pártpolitikai szempontok. Mindenkinek készséggel áll rendelkezésére, mindenkinek erkölcsi alapon álló kérését lebilincselő előzékenységgel teljesíti. De a kerületéhez tartozó községek közérdekü céljait is eredménytel mozditja elő. Nem egy fontos kérdés kedvező megoldása az ő jóindulatu beavatkozásának köszönhető.

Kétségtelen, hogy Hammerstein báró vezetésével a megyei munkapárt, minden közéleti nehézség mellett is erősödni fog.

Működését meg fogja könnyíteni dr. Deák Bélának kipróbált segítsége, aki ügyvezető alelnöki állásába is beleviszi nagy tudását, vasakarátát, lankadatlan agilitását, és egyéniségének minden más értékes tulajdonságát.

Vármegyei közgyűlés.

— Folytatólagos tudósítás. —

Dunabökény irnok végrehajtói állással egybekötött javadalmának a községi jegyző részére leendő átengedése, jöv.

Obesse két községi végrehajtó lakbéré, jöv.

Okér a népkönyvtár bebutorozási költségei, jöv.

Kiszács anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Palánka a h. tanítók díjazása, jöv.

Káty mezőri állás szervezéséről alkotott szabályrendelet, jöv.

Szépliget községi előjárók napidijának fel- emelése, jöv.

Mozsor dr. Székely Géza ügyvédi díjainak utalványozása, jöv.

Csurug dr. Lucsits Gergely orvos látoga- tási díjai, jöv.

Parrag m. kir. államvasúttal kötött kisajá- titási szerződés, jöv.

Wekerlefalva szolga és kisbíró drágasági pótléka, templomszolga fizetése, iskolaszolga fizetésének felemelése és uyári menedékházi dajka fizetésének rendezése, jöv.

Bácsdóvros községi előfogatosok fizetésének felemelése, jöv.

Bulkeszi anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Péterréve fedeles hintó beszerzése, jöv.

Csátalja anyakönyvi díjak átengedése, jöv.

Csurug Ivkov Vujja tartásdíja, jöv.

Obesse pénztári ellenőr személyi pótléka és kisbírák csizma és cipőátalányának felemelése, jóváhagyatott.

Péterréve központi számadások elvégzésére kiségitő munkaerő, jöv.

Tisztaistvánfalva a h. községi orvos uti- költsége és községi alkalmazottak drágasági segélye, jöv.

Órszállás k. végrehajtó részére megállapi- tott személyi pótlékának nyugdíjba leendő beszám- lítása, jöv.

Péterréve tengeriszárítógép gép beszerzése és községi alkalmazottak napidijának felemelése, jöv.

Martonos a legelő ellenőrző bizottság jutalmazása, özv. Jakra Dánielné segélyezése és a községi kisbírák fizetésének felemelése, jöv.

Kiszács kéményseprő fizetésének felemelése, és előfogatosi szolgálat biztosítására vonatkozó szerződés elfogadása, jöv.

Okér kisbírák háborus segélye, jöv.

Kerény előjáróság és többi alkalmazottak napidijának felemelése, jöv.

Obesse polgárőrség felállításának alkalmával felmerült költségek, jöv.

Csurug Vida Józsefné drágasági pótlék utalványozásának megtagadása, kisbírák fizetés felemelése és szolga drágasági pótléka, jöv.

Nádalya községi alkalmazottak rendkívüli segélye, jöv.

Péterréve hadikölcsön jegyzés.

Obesse Sikopária Dusan lakbéré és személyi pótlékának felemelése és Fülke Antal mérték- hitelesítő jutalmazása, jöv.

Szond előfogatossal kötött szerződés, jöv.

Péterréve r. kath. plébános drágasági pótléka, jöv.

Ada községi könyvelő és adólistázó községi pótdadójának törlése és Trungel Gergely féle ingatlanok tulajdonjoga, jöv.

Apatin a járási rendőrfelügyelő, Fischer Ferencné iskolaszolga, kisbírák és Geiser György községi pénztáros fizetésfelemelése és a rendőrség ruhaátalányának megállapítása, jöv.

Bácskertes kiegészítő határozata a járási ren- dőrfelügyelő fizetésfelemelése, jöv.

Bácskossuthfalva 1916. évi anyakönyvi díjak hováfordítása, jöv.

Boldogasszonyfalva Dudvárszky és társai felvételi díjainak törlése, jöv.

Csantavér Pásztor Vilmos piacbériő heti- vásárbérösszege egy részének visszatérítése és Kliss rendőrfelügyelő háborus segélye, jöv.

Csátalja legelődíj és járululékainak megál- lapítása, jöv.

Csátalja kötelező éjjeli őri szolgálat kimon- dása. Megsemmisített.

Cservenka dr. Fuchs Jenő orvos által hasz- nálatra átengedett orvosi rendelő szoba, kiszol- gálás s fűtési térítésének megállapítása, jöv.

Dunagárdony Kolanits Istvánné és Galics Rádáné segélyezése, jöv.

Felsőkaból bikaistálló ingatlan megvétele, jóváhagyva.

Gara jegyzői javadalmi föld egy részének elcserélése, jöv.

Káty két rendbeli jelzalogkölcsonének kifi- zetése, jöv.

Kiskér 1915/16 évi hátralékos adómunká- latokat végző Kassovitz Armin pénzügyi szám- vizsgáló díjazása, jöv.

Kiskér néhai Korbai Pál községi jegyző jegyző temetési költségeinek viselése, jöv.

Kula Löschardt Géza drágasági pótléka,

Schmidt Mátyás fogyasztási adópénztárnok fize- tésfelemelése, Váry Lajos rendőrfelügyelő drágasági segélye és községi és adópénztárnok fizetés emelése valamint hadbavonult előjárók fizetésé- nek átengedése, jöv.

Martonos Jaks Dánielné kifizezett hadise- gélyének leírása és tisztai kompváltása, jöv.

Mohol Jamarovitz Kosztáné és Ognyanov Draginya tanítónők drágasági pótléka, Polzovits Lyubica tanítónő fizetési többletének kiutalása, iskolánének fűtési átalánya, lelkészek drágasági pótléka, rendőröknek a nagyvölgyi piac helypénz szedését való jutalmazása, Acsai Ferenc föld bérlet többletének visszatérítése, talajvíz leveze- tési költségeinek kifizezése, Grün József rabbi fizetésfelemelése, rendőrök és szolgák csizmapénz- zének megállapítása és dr. Hahn Gyula ügyvéd díjainak megállapítása jóváhagyatott.

Nemesmihály Horváth Gyula jegyző jutal- mazása és Ivánkovich Antalné bérleti díja rész- ben elengedése, jöv.

Obesse a holt-tiszai katonai hid megvétele és az előjárók drágasági pótléka, jöv.

Péterréve védőtöltés kiépítéséhez a kincstár- nak eladott ingatlan átírása, jöv.

Regőce ménvásárlás, jöv.

Sajkásgyörgye községi alkalmazottak hábo- rus segélye, Sándor József segédjegyző fizetés- rendezése, rekvirálási napidijak megállapítása és előfogatosok bérének megállapítása, jöv.

Szond az erdőnyi menekültek után járó tar- tásdíj és a foglyorok után étkezési pénzek ho- váfordítása, jöv.

Titel hitoktatók tiszteletdíja, jöv.

Torza a vízlecsapolási járulék kivétele, jöv.

Ósöv 1916 évre meghatározott községi pótdadó kivételei százalék felemelése, jöv.

Csávoly Lévai végrehajtó személyi pótléka, jöv.

Zenta és *Magyarokanizsa* minden további határozata jóváhagyatott.

Martonos rendőrség, tűzör és községi pénz- tárnok fizetésfelemelése és iskolai fűtési átalány felemelése, jöv.

Tiszakálmánfalva községi szülésznök, Rabcsó János és Takács András mezőorok bérének felemelése és Balogh János temetkezési költ- sége, jöv.

Turja Ivanits jegyző, Miloscsin Száva köz- ségi bíró, Medurits Jelena óvodai dajka fizetés- emelése, a turjai gör. kel. második parochiának I-ső osztályba való emelése, Belajcz Márkó helyettes rendőrfelügyelő földhasznbérének elen- gedése és 5000 korona hadikölcsön jegyzése, jöv.

Tündéres községi körorvos folyó évi fuvar- díjatalánypótlék, jöv.

Urszentiván Bohunek Ágoston segédjegyző tiszteletdíja, jöv.

Bátmonostor Csili György kisbíró fizetés- emelése és előfogatosok díjazása, jöv.

Bezdán helyettes kisbírák fizetése és özv. Türr Jenőné temetési segélye, jöv.

Boldogasszonyfalva Dorolits Ottilia községi bába drágasági pótléka, jöv.

Bátmonostor dr. Deák Béla ügyvédi díjai, jöv.

Mozsor Vaszity Istvánné ingatlanának átírása, jöv.

Péterréve a község tulajdonát képező vadá- szati jogbérletnek az 1917. évi augusztus 1. hó 1. napjától terjedő 6 évre történt bérbeadása, jöv.

Martonos Hoós Róza gyógykezelési költségei és Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület fogyasztási szövetkezettel való leszám- olás, jöv.

Monostorszeg írógép beszerzése és éjjeli őrok drágasági pótléka, jöv.

Mozsor községi tisztviselők, kezelő és szolga személyzet drágasági segélye, jöv.

Ósöv Gainov Koszta községi szolga há- borus segélyének felemelése, jöv.

Ószivác Banczhoff Dániel házának felépíté- séhez való hozzájárulás, előjárók napidijának felemelése, hintó beszerzése, a »Jegyzőfalva« néven létesítendő község felépítéséhez való hozzájárulás, kisbírák és rendőrök háborus segélye, vaskomphidőrfizetés felemelése, az iparos tanonc- iskolai hitoktatók 1913. és 1914. évi javadalmazá- sa, óvoda dajka bérének felemelése, 2 újabb ujjabb kisbíró felfogadása, valamint a 2 régi kisbíró háborus segélye és a gyepterler fizetés- emelése, jöv.

Pacsér kiségitő rendőrök alkalmazása, jöv.

Péterréve előfogatosok fizetésfelemelése, jöv.

Szenttamás Kalyánszky Katalin községi bába drágasági segélye és 10000 korona hadikölcsön jegyzése, jöv.

Szülőgyi kisbírák fizetésfelemelése, harangozó bérének rendezése és anyakönyvi kivonati díjak hováfordítása, jöv.

Szond Tuna Béla kéménysedró kémény- seprési díjának megváltása, jöv.

Szatpár végrehajtási illetek átengedése, jöv.

Tiszakálmánfalva állami óvoda és egyéb

óvodai helyiségek fűtési átalányának felemelése, jöv.

Tegerin Hajdu rendőrfelügyelő állandó drágasági pótléka, jöv.

Apatin községi alkalmazottak lakbérének megállapítása, Tuczakovits Antal jegyző lakbéré és Kleiner József tanonciskolai igazgató tisztelet- díjának felemelése, jöv.

Bácsszentiván jeggyártógép beszerzési költ- ségei, jöv.

Bátmonostor Csili György kisbíró fizetési pótléka, jöv.

Boldogasszonyfalva Kuzséta Ráda kártalaní- tása és Vidits Szteván kártalanítása, jöv.

Csantavér Varga Tamás kéményseprési díjának megváltása, jöv.

Csátalja Pótz Mátyás kertész drágasági segélye, jöv.

Csátalja a háboruban elhalt vagy eltűntek emlékére felállítandó szobor-alap létesítése. Meg- semmisített.

Dávod tenyészállatok eltartása, mezőorok felfogása, napidijak felemelése és kisbírák fel- fogadása, jöv.

Dunagárdony mezőorok felfogadása, jöv.

Felsőkaból Milla Imre róm. kath. plébános segélye, jöv.

Gádor határőrök felfogadása, jöv.

Gombos 1916. évi borital- és husfogyasz- tási adók beszámolási jutalékának felosztása, jöv.

Káty tenyészállatok beszerzésére és eltar- tására adott segély felemelése, jöv.

Kerény ruganyos kocsik beszerzése, jöv.

Kishegy csendőrlaktanya bérletéhez való hozzájárulás, Szabó János kéményseprő kémény- seprési díjának megváltása és kisbírák segélye- zése, jöv.

Nádalya tanítók háborus segélye, jöv.

Sajkásgyörgye végrehajtói fizetés felemelése, tanítók háborus segélye és Sovlyánszky Ráda rendőr fizetésfelemelése, jöv.

Nagybaracska borfogyasztási adókezelők jutalmazása, Dudás Imre és Pinter Jenő drága- sági pótléka, Vasvári Jánosné tűzkárosultak se- gélye és »Erzsébet Otthon« felépítéséhez hozzá- járulás, jöv.

Bácsszentiván segédjegyzők működési pót- léka, harangozó fizetésfelemelése, szegedi siket- némák intézetének segélyezése, kisbírák, rendőr, házmester fizetésfelemelése, irnoki állások fizetésé- nek rendezése, adó és községi pénztárnok tisz- teletdíjai, Kazalné Tusshter Matild óvóné kérelme a dada tartásdíj felemelése, községi alkalmazottak segélye, községi tanítók segélye, Treer János tanító földilletményeinek természetbeni kiszolgál- tatása és 2 szerzetes tanítónő segélye, jöv.

Martonos Gulyás Margit h. óvóné díjazása, községi segédszemélyzet, Bandin Vládó adó pénztárnok, Vágó György tűzör fizetésfelemelése, a szegedi siketnémák intézetének segélye, jöv.

(A befejező tudósítás következik.)

A közigazgatás turterheltsége.

Dr. Szabovyevits Dusan kir. tanácsos, vm. főjegyzőtől.

A kép, melyet a legutóbbi alispán jelentés papírra vetett, csak halvány visszfénye azoknak a tömördek nagyfentosságú és sokfelé elágazó te- endőknek és feladatoknak, melyek ma a közigaz- gatás vállaira nehezdednek.

Ma már alig van a köz- és magánéletnek olyan ága, melybe a közigazgatásnak helynyulni nem kellene.

A háboru sőtét demona nemcsak a harc- téren szedi hekatombákban áldozatait, hanem szívós és könyörtelen következetességgel ide haza is szívja, egyre jobban szívja, életerőnkkel egyre jobban pusztítja a közérkölcsonket, egyre nehezebb teszi a megélhetést.

És ezt a romboló munkát ugyszólván egyedül a közigazgatásnak kellene megakadá- lyozni; — megakadályozni harcosainak egyre jobban gyűrűlő soraiival, egyre nagyobb mérték- ben lankadó fizikai erejével.

Ilyen emberfeletti erőfeszítésre képtelenek vagyunk.

Maguknak az érdekelteknek, a társadalom- nak, a nagyközönségnek kell segítségünkre sietnie.

Megnyugvás a sokszor súlyos áldozatokkal követelő háborus intézkedésekben önkéntes és készséges átengedése a közzükségleti cikkekbe mutatkozó feleslegeknek, mérséklése az igények- nek, megadással túrése a nélkülözéseknak. belá- tása annak, hogy a hatóságok sem mindenhatók és hogy az adott viszonyok között máskép nem

intézkedhetnek: — ez az, amire ma szükségünk van.

Es legyen szabad a helyről is melegen kérem szeretett vármegyémet kipróbált közönségét, hogy a most következő még súlyosabb időben főleg a küszöbön álló új rekvirálás tartama alatt, irtása ezeket szem előtt.

Hiszen talán már most csakugyan a végső kifejtésről van szó.

Hiszen talán azoknak a fényes, a világtörténelemben páratlan eredményeknek, melyeknek xynyi vér és annyi könny árán kivivtunk, még sem szabad megsemmisülnünk pusztán azért, mivel némi önmegtartóztatásra képesek nem vagyunk.

A hazaszeretet mégis csak előbbre való a gyomor szereteténél!

Odafenn a messze északkeleten mintha pirkadnának a várva-várt jobb jövő hajnalának rózsaszínű sugarai.

Készülődjünk, hogy a felkelő napot méltóképpen fogadhassuk!

Október 31.

Bácsmege összes evangélikus templomaiban október 31-én a hívők ezreinek részvételével ünnepélyes, hálaadó istentiszteletek tartottak. De nem csak a mi Bácskánkban, hanem magyar hazánk egész területén, sőt a külföldi evangélikus templomaiban is e napon felhangzott a hálaéneke s a diadalmi ének: »Eros vár a mi Istenünk.«

Mit ünnepeltek?

Ünnepelték a reformáció, a keresztyénség újjászülését 400 éves évfordulóját. Különböző hitűek, különbözőképpen fogják fel a reformáció jelentőségét, szükségességét. Erről tehát most, e helyen nem fogok írni; azon alakulásokról sem, a melyeket az egyházi tan- és élet terén létrehozott. De igen is felsorolom a reformáció azon áldását, jótétéményeit, a melyekben a nem evangélikusok milliói is részesültek.

Ilyen elsősorban az *élet népoktatás*. A reformáció előtt nem volt népiskola, nem volt népnevelés, a nép gyermekeivel nem törődött senki. A zárdai, káptalani és a városi iskolák főleg az uralkodó osztályok gyermekeivel foglalkoztak. Luther, a reformáció hőse volt az, aki az ő »Sermon an die Prediger« című írásában megvetette az általános iskolakötelezettség alapját, a mikor követeli, hogy mindenki írni és olvasni tudjon. Az ev. népiskola volt a bölcső, a melyből a most áldásosan működő s immár az államok által is hatalmasan felkarolt népiskola kifejlődött.

Másik fontos vívmány, hogy a könyvek könyve a »Biblia« elterjedt, a nép közkincsévé vált; majdnem minden nép a saját anyanyelvén olvashatja, már több mint 400 különféle nyelven jelenik meg. Az ember lelkét nemes irányban tevékenységre serkenti; a tevénytákosodás, vallásosság, erkölcsösség fejlődésére nagy hatással van.

Harmadik fontos gyümölcse, hogy az uralkodó latin nyelv hatalmát levette — az *anyanyelv jogát* emelte érvényre, az anyanyelv szerepe, annak megbecsülése és művelése, a nemzeti irodalom keletkezése. Luther német nyelvre fordítja a szentírást, és szerez számos egyházi éneket anyanyelvén s a német nép németül olvassa a Bibliát, németül énekel, németül imádkozik azonnal s nem latinul; s a németet követte ebben a többi nemzet, követeltük mi is s rájöttünk arra, hogy mily drága kincsünk a mi magyar anyanyelvünk, s a reformáció lángjánál életre keltetett anyanyelv szeretet idővel megteremtette a magyar irodalmat.

A reformáció fontos vívmánya a *vallási türelmesség*, a más hitűekkel való békés megférés, a középkori türelmetlenség, gyűlölet, üldözés egyre ritkul, az evangéliumi türelmesség a mások hité és meggyőződésével szemben, főleg a műveltek között, egyre jobban terjed. Tudnak már a különféle hitűek egymást közt élni a nélkül, hogy ezért egymás fejét beverjék.

Ugyancsak a reformáció előkészítette a *demokrácia* útját; az ev. egyház berendezése főleg hazánkban demokratikus; az egyház kormányzat nem fölőlről lefelé, hanem alulról fölfelé történik; az egyházközösség s az egyes hívő kiinduló pontja az összes hatalomnak. Az evangélikusok évszázados *autonómiajához* hasonló autonómia után már más felekezetek is vágyódnak. A demokratikusabb egyházkormányzás, az autonómia utáni vágyakozás is nem egyéb, mint a reform. gyümölcse.

Az evangélikus nép jellemvonásai: a felvilágodottság, a demokratikus gondolkodás, a vallásosság és erkölcsösség, az önértékeltség és türelmesség, a békészeretet és hűség a reforma-

cióban, illetve a reform. által közkincsé telt evangéliumban bírák gyökerüket.

A mint a most folyó világháború nem marad hatás nélkül életünkre, úgy a reformációnak ezen 400 évfordulóján kezdődött szellemi világháborúnak eredményei, vívmányai nagy befolyással voltak az emberiség, első sorban a keresztyénség újjászülésére.

Az 1517. október 31-én kezdődött reformáció 400 éves évfordulóját ünnepeitök 1917. évi okt. 31-én az evangélikus egyház hívei.

Dedinszky János ev. lelkész.

Szemző Gyula vádjai.

Szemző Gyula ny. főispán, megyebizottsági tag a legutóbbi megyegyűlésen napirend előtt — mint már közöltük — felszólalt és szóvá tette a »Bácsmege«-ben »Ké a vármegye« című cikkben foglaltakat. Argumentálása során különösen két körülménnyel akarta álláspontját megerősíteni. Azt kérdezte ugyanis, hogy Rácz György kulai földbirtokos mit vétett, hogy fölmentése iránt beadott kérvényeit 3 esztendőn át egyszerre intézték el kedvezően és hogy mi a büne dr. Fehér Lőrincnek, hogy a zombori polgármesteri állásából távoznia kellett?

Szemző Gyula sokkal alaposabban ismeri a vármegyei és Zombor város viszonyait és sokkal jobban tájékozottabb a fölmentési eljárásban, semhogy részletes fölvilágosításra szüksége lenne. Bizonyára tudja, hogy a fölmentési kérvényeket a község és a főszolgabíró véleményezi. Rácz György esetében a volt főispán a két fórum álláspontját respektálta, s a törvény alapján illetékes véleményzők szerint járt el. Ha tehát Rácz Györgyön sérelem esett, azt nem a főispán és legkevésbé a munkapárt követte el, mely utóbbi ilyen ügyekben soha be nem avatkozott.

Dr. Fehér Lőrinc esetében pedig a tényállás az, hogy polgármesteri megbízatásának lejártá előtt a városi törvényhatóságban többségben levő munkapárti és velök együtt más fölfogásbeli bizottsági tagok Dömötör Pál táblabíró és Koczár Zsigmond kir. közjegyző vezetésével megjelentek a főispánnál, akit arra kértek, hogy Kleiner Lajos árvászéki elnökhelyettesnek zombori polgármesterré való megválasztását ne akadályozza. Purgly főispán természetesen azt a correct és törvényes álláspontot foglalta el, hogy a többség akaratát mindenkor tiszteletben tartja. Hogy Fehér Lőrinc újbóli megválasztása kizártnak volt tekinthető, azt maga a volt polgármester is tudta, mert köztudomású volt, hogy a törvényhatósági bizottság többsége — nem vizsgáljuk, hogy helyesen avagy helytelenül — ellene volt. Ezért nem is pályázott az állásra.

Hogy a főispán jóindulattal volt a távozó polgármester iránt, azt bebizonyította azzal, hogy nyugdíjának a viszonyokhoz képest igen kedvező megállapítását biztosította és más életbevágó ügyben — melyet most hangoztatni nem kívánatos — sikerrel járt el érdekében.

Politikai trojanica.

A Nap című élénken szerkesztett ellenzéki újságból vesszük át a következő, találó, némelyek elevenébe vágó érvekkel teli cikket:

Itt tent a Bácskában, ahol sűrűbb vér folyik az ereken, az emberek még komolyan veszik a virtust, különösen ha ivásról van szó. Errefelé az a szokás, hogy ha a szomszéd egy pohár borral kínál, még kettőt kell visszakinálnod, amely udvariasságot természetesen négyet, majd nyolcat illik viszonzni és ez a nemes hatványozás addig tart, míg a gyengébb idegzetű polgártárs az asztal alól azt mondja: elég! Ha ugyan egyáltalán tud még mondani valamit. Ezt nevezik a bácskában trojanicának.

Ilyen trojanicázás folyik Szabadkán évtizedek óta a városi politikában is. Ha — természetesen — az árvászéki elnök az unokácsét beajánlja titkárnak az adóhivatalba, a sóhivatali igazgatóság két sógorát küldi ünnekelni az árvászékihez, ezérl

viisszakap négy segéditkárt és visszaküld nyolc díjnokot. Így folyik ez a szép játék valameányi hivatalban, így kerül állásba valameányi tanácsosot, komámuram, tejesztvérem, ügyünkerezstíam.

A szabadkai függetlenségi párt programjába vette, hogy ezt a trojanicázó városi kupak-tanácsot megbuktatja. Ehhez természetesen, első sorban olyan főispán kelleit volna, aki maga sem leli örömét a politikai trojanicában. De mit tesz Isten? A kormány Bácsmege, Zombor és Szabadka főispánjává dr. Balogh Ernő nevezte ki. A függetlenségi párt már előre bizalmatlanságot szavazott Baloghynak és nemsokára kiderült, hogy a bizalmatlanság nem volt minden alap nélkül. Balogh főispán asztal alá trojanicázta egész Bácsmeget. Igaz, hogy főrral indult, mert közeli rokona dr. Biró Károly Szabadkai polgármester, sőtora Szárich Géza zentai polgármester. Biró doktornak viszont közeli rokona dr. Winkler Imre városi tanácsnok, lévén huszonkilenc esztendő, rokona dr. Brestyánszky Miklós tb. rendőrfőkapitány, Tóth István pénztári ellenőr és Csik Dezső kórházi gondnok.

Különösen érdekes Brestyánszky karrierje. Mostohafia a szabadkai polgármesterek, nemrégén még bajai szolgabíró volt. A szabadkai rendőrfőkapitány Szalay Mátyás idős ember, akiről mindenki tudja, hogy jövő év elején nyugdíjba megy. A polgármester, mint jó mostohapapa, gondoskodni kívánt fiáról, aki mint tartalékos huszárfőhadnagy, a háború elajén bevonult. Megválasztatta első osztályú rendőrfőkapitánnyá és felmentette. Jött aztán Balogh főispán, akinek egyik első ténykedése az volt, hogy Brestyánszkyt aki egyébként igen derék agilis férfi, tiszteletbeli főkapitánnyá nevezte ki. Most már nyitva áll az út a tényleges főkapitánysághoz, csak Szalaynak kell nyugalomba menni.

Balogh ezzel a kinevezéssel első trojanicamatadorává emelkedett Bácsmegeének, holott itt ezen a téren magyszerű fenegyerekek vannak. De a nép, az istenadta nép már nagyon unja az urak e nemes virtuskodását és a lappangó elkeseredés csak szikrára vár, hogy elsöpörje ezt az egész megfertőzött rendszert, sógorostul-komástul.

Szabadka

G. R.

Közegészségügy-, Középitkezés-, Tanügy-, Pénzügy.

Zombor, 1917. nov. 6. (Saját tudósítónktól.) Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön dr. Balogh Ernő főispán elnöklésével közgyűlést tartott, melyen jelen voltak: báró Vajnyts István v. b. t. t., báró Hammerstein Richárd orsz. képvis., Eveltovits János orsz. képvis., Zákó Milán orsz. képvis., dr. Dungserszky Gedeon orsz. képvis., dr. Vajnyts Vadán, dr. Récsy Ede, dr. Szabovlyevits Dusan kir. tan. főjegyző, Fodor Mihály min. tanácsos, pénzügyigazgató, dr. Spitzer István főorvos, dr. Frank Mihály kir. tan. ár. elnök, Faragó János kir. tanfelügyelő, Fuchs István műszaki tanácsos, dr. Buják József főügyész, Gramling Kornél kir. főügyész helyettes, Rieger Gyula főállatorvos és Schick Ernő tb. főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

A közadózásról Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató jelentette:

Befolyt Egyenes adóban: 1917. okt. hóban 455234 K 78 f, 1917. január 1-től október hó végéig befizeltetett 7152928 K 57 f.

Hadméltességi díjban: 1917. évi októberbe befizeltetett 4679 K 20 f, 1917. január 1-től október végéig befizeltetett 14573 K 52 f.

Bélyegjogilletékben: 1917. október hóban befizeltetett 257486 K, Az 1917. évi január hó 1-től október végéig 2805559 K 66 f.

Fogyasztási és italadóban: Az 1917. évi október hóban befizeltetett 74146 K 62 f, 1917. évi január 1-től október végéig befizeltetett 746071 K 50 f.

Tanítói nyugdíj: 1917. évi október hóban befizeltetett 1972 K 98 f, 1917. január 1-től október végéig befizeltetett 91136 K 68 f.

A közoktatásügyről Faragó János kir. tanfelügyelő a következőket jelentette:

A vallás és k. miniszter a nem állami tanítók fizetésének rendezése céljából az elmúlt hónapban 2600 kor. államsegélyt folyósított.

Jelenem továbbá, hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva a palánkai és ópalánkai népoktatási tanintézetek.

A középitkezésekről Fuchs István műszaki tanácsos, az állampépítészeti hivatal ezeket jelentette:

Az állami és trhat. közutak f. évi kavics-szükségletének leszállítása a vasúti kocsik hiányában szünetel, a már leszállított fedanyagnak a közutakra való kifurvarozása azonban folyamatban van. A hiányzó vasúti kocsik kiállítása tekintetében a szükséges intézkedések a kereskedelemügyi min. kir. miniszter urnál megfételtet.

Az engedélyezett építések közül:

1) A szittmás-turjai-nádalfai trvhat. köz ut 65757200 km. szakaszában az alapkö lerakása folyamatban.

2) Az újvidék-pirosi trvhat. közut víztelepítési munkálatai folyamatban vannak, az építési anyagok kiszállítottak, a csatornák kiásása nagyrészt befejeztetett.

3) Az újvidék-szegedi trvhat. közut Péterréve és Ada községek átkelési szakaszain a kockaburkolat javítási munkálatai befejeztetlek.

A bezdáni dunai hajóállomáshoz vezető állami szakaszon levő 30 m. nyíláson Ferenc csatorna hid újráépítését a kereskedelemügyi m. k. miniszter ur 150000 korona költséggel engedélyezvén, a munkálatokat a munkálatok a háború befejezte után végrehajtani fognak.

A vm. területű átvonuló államvasutak f. évi kavics szükségletének fedezésére a keres. miniszter ur 34233 kor. hitelt engedélyezett.

A közegészségügyről dr. Spitzer István főorvos jelentése a következő: Hasi hagymáz előfordult 71 esetben 10 halálesettel, vörheny 72 esetben 9 halálesettel, ronc-oló torkolob 17 esetben 2 halálesettel, vérhas 76 esetben 9 halálesettel. Sajnos a vérhas behurcolását és elterjedését orvosaink és ellenőrző közegeink elégtelensége következtében nem sikerült meggátolni. Ugyanígy vagyunk a hasi hagymázzal, a mely különösen súlyos alakban jelentkezik. Minden fertőző betegségekén kívül nagyobb jelentősége van a Malária nagyfokú terjedésének. A malária nem tartozik a bejelentendő fertőző betegségek közé, mindazonáltal az alispán ur, tekintve a lenyegető veszedelmét, elrendelte az utolsó két évben előfordult maláriabetegek összeírását. A harcétről haza érkezett maláriás véreből táplálkozó sejtek terjesztették a betegséget és némely vidéken már egészen veszedelmé nőtte ki magát. Ha nem akarják hogy megyénk malária fészekké váljék hathatós és sürgős intézkedésekre van szükség. E célból javaslatom a következők: Miután a malária betegség forrása a maláriás beteg szigorúan meg volna tiltandó maláriás katonáknak haza bocsátása, ezek oly kórházakban helyezendők el a melynek vidékén ilyenek nincsenek. A már illhon levő maláriás betegek, hogy vérükben a fertőző anyag elpusztuljon kényszerítés alá veendő. Az 1876. XIII. t. c. 82. utolsó bekezdése szerint »Ragályos járványoknál a szükséghez képest a kényszer-gyógyítás is elrendelhető.« A legcélszerűbb volna kényszergyógyításnak most télen való eszközölése, a mikor a veszedelem elmul, hogy a tavasszal amikor újabb fertőzések történhetnek minél kavesebb fertőző alap maradjon meg.

A legfontosabb teendő volna a belvizek levezetése, pocsoltyák kiásatása, a megmaradó sekély vizekben a bábok peték megszemlítése. Jelentem, hogy a közg. bizottság a f. évi szeptember 7-én megkezdett tuberkulózis ellen irányuló aktív sikeresen haladt előre. Magyaránlza, Zenta, Mohó, Ada, Martonos, Péterréve, Bácsföldvár, Szentimás, Turja, Tittel, Topolyai járás valamennyi községei kisebb nagyobb összegekkel szavaztak meg eddig, a főbbi járásokban az aktio most van a szervezés stádiumában. Folyó hó 4-én kísértem főispán ur ő méltóságát Topolyára, a hova a belügyi kormány képviselőjében megjelent Fáy Aladár közg., főfelügyelő és a járásban a községek és a topolyai vöröskereszt egyesület összesen 210.000 koronát szavaztak meg egy Topolyán felállítandó gyógyintézet céljaira. A hatósági hozzájáruláson kívül szépen halad a társadalmi gyűjtés is, főképen most is csak a kis jövedelmű emberek ezrei adják oda filléreiket, akik minden gyűjtésnek részesei szoktak lenni. Nagyobb adományt eddig csak Freund József óbecsei gyárostól kapunk, aki 60.000 K alapítványt tett az egyesület céljaira. Más fontosabb mozzanat nem fordult elő.

A főispán Topolyán.

Topolya, 1917. nov. 5. (Saját tudósítónktól.) A fűdövész elleni védekezés érdekében megkezdett körújában tegnap ideérkezett dr. Balogh Ernő főispán. Természetesen szívesen fogadták, mert egyrészt nemes ügyért buzgólkodik, másrészt pedig keillemes emlékek szála fűzik a helybeli társadalom némely köreihez abból az időből, amikor képviselőnk volt. De tartozunk az igazságnak annak megállapításával, hogy az intelligencia nagy része tartózkodott a főispán ünnepelésétől s az előtte megjelent küldöttségek sorából. Ennek oka pedig a főispánnak az alispánnal és a főjegyzővel szemben tanúsított viszátsalész eljárásában rejlik. Községünk számottevő vezéralakjai ez alkalommal passzív magatartással is dokumentálni akarták, hogy a két főtisztviselő ellen megindított hajszát rosszalják. A főispán a szabadvai reggeli vonattal érkezett ide dr. Fáy Aladár belügyminiszteri osz-

tálytanácsos és dr. Spitzer István főorvos társaságában. A vonattól nagy közönség jelenlétében dr. Fratricsevits István főszolgabíró rövid, de lelkes beszédében köszöntötte és meleg szavakkal lejezte ki a lakosság szeretetét.

A főispán és kísérete a főszolgabíró lakására hajtatott, ahol izléses és izletes terítéki reggeli volt.

Délelőtt 12 10 óraker a községházán diszkögyűlés volt, meiyen az illi építendő fűdövészszek szanatoriuma részére 46.000 korona készpénzt, 4 holdas telket és 100.000 légtér szavaztak meg. Bejelentették továbbá, hogy a nemes célra társadalmi módon 215.000 koronát gyűjtöttek. Dr. Fratricsevits János, Fekete jegyző és dr. Rényi beszédei után a főispán szólt a föl és határos szavakkal köszönte meg a község nagyszemű áldozatkészségét.

Később a főispán küldöttségeket fogadott. Megjelentek a felekezetek, a hatóságok, testületek és egyetek, továbbá a járásbeli községek jegyzői kara.

A katolikus templomban 11 óraker diskmise volt melyet Torly plébános nagyobb segéjlettel végzett.

Dél 1 óraker dr. Rényi József tb. főorvos a főispán felszólására fényes terítéki ebédet adott, melyen a társadalom több vezetőtagja is résztvett.

Ebéd után népgyűlés volt, melyen a vármegyei fűdövész elleni egylet topolyai fiókját alakították. Egyhangulag és lelkesedéssel dr. Fratricsevits főszolgabíró lett az elnöke.

A késő délutáni órákban utazott el a főispán és kísérete.

A Dmke kulturpalotája.

Zombor, 1917. nov. 5. (Saját tudósítónktól.) A Dmke-nek sikerült elérnie, hogy azt a nagy összeget, melyet a vármegye kulturpalota céljaira részére megszavazott, továbbá öt évre prolongálták. Vagyis a Dmke-nek nem muszáj a kulturpalotát, kötelezettségének megfélelően ez idén létesítenit hanem ráér ezzel még 5 esztendőig.

Csak hogy ezt a sikert nagy megaláztatás súlyos támadás árán érte el. A vármegyei közgyűlést megelőző napon ugyanis dr. Zgama Károly melykúti plébános többedmagával megjelent a főispán előtt és figyelmeztette, hogy a politikai támogatását attól teszi függővé, hogy a Dmke kérelmét utasítsák el, mert egyrészt a vezetőségben nem lát helyesirányú biztosítót, másrészt pedig a Dmke tevékenységének a szelme és az alapszabályok némely rendelkezése sérti a vallásos erűzletet.

A főispán meglepetten hallgatta a melykúti plébános kifogásait. De már nem teljesíthette kérelmét, mert a subvenció határideje kifolását minden erejével támogatja. De hogy Zgama és társai el ne pároljanak föle, úgy segített a bajon, hogy az alapszabályok módosításának gondolatát vetette föl; még p dig olyan értelemben, hogy a vallásos oktatás kötelezőttele új szakaszának beillesztését követelte. A közgyűlés is erre az álláspontra helyezkedett.

Hogy a Dmke végrehajlja e ezt a határozatot, módosítja-e az alapszabályokat, az — símerve a vezetők egynemelyikét — nagyon is kétséges.

Steuer főispán a fölmentésekért.

A »Köztelek« a következőket közli: Ismeriették már a honvédelmi miniszter 31.000. számú rendeletét a meghatározott időre engedélyezett katonai fölmentések meghosszabbítás tárgyában. E rendelet 2. pontja felhatalmazza a közigazgatási hatóságokat, hogy f. hó 25-ig bejelentendő névjegyzék alapján kivételesen, igazolt valódi szükségesség esetén, a további fölmentés engedélyezése céljából, legkésőbb 1918. január 1-ig bevárásí engedélyt adhatnak. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik azokra a mező vagy erdőgazdasági érdekből fölmentett egyénekre, akiknek az általános revízió folytán f. évi szeptember hó 30-ig, illetve október 31-ig engedélyezett fölmentése az OMGE-kérelmére f. hó 31-ig, illetve november 30-ig hivatalból meghosszabbíthatott.

Amely örömmel üdvözöljük a honvédelmi miniszternek az ipari, kereskedelmi, közigazgatási és közoktatási érdekeket méltányló fentebbi rendelkezését, éppen oly károsnak kell tartanunk, hogy a mező vagy erdőgazdasági érdekből fölmentettek, ha fölmentésük a revízió folytán lejár, további fölmentésre egyáltalában javaslatba se legyenek hozhatók. Mert hiszen éppen ezek közt a lejáró mező vagy erdőgazdasági érdekből fölmentések között nagy számmal vannak olyanok, amelyeknek további kivételes meghosszabbítását a fennforgó körülmények teljesen indokolttá tennék. Ilyen indokok például az illetők gazdaság-

nak nagyobb lerjedelme, továbbá egyes időközben bekövetkezett kivételes körülmények, amelyek folytán az illetők gazdaságának megművelését csakis további fölmentésük biztosítja. Ha az Ausztriában egyidejűleg kiadott azonos rendelkezés inkább az ipari és kereskedelmi fölmentéseket helyezi előtérbe, ez teljesen megfelel az ottani viszonyoknak, de hátrányos reánk nézve, ahol elsősorban a mezőgazdasági érdekből fölmentésekre kell súlyt vein. Ausztriával szemben a parilást csak úgy óvhatjuk meg ezen a téren, ha a mezőgazdasági érdekből fölmentések kivételes meghosszabbítására iránt éppen ugy előterjesztést tehetnek hatóságaink s ily esetben január 1-ig éppen ugy adhatnak bevárásí engedélyt, mint ahogyan ez Ausztriában az ipari és kereskedelmi érdekből fölmentésekre nézve biztosítva van. Az őszi behívások, a hadifogolyunkások egy részének bevonása és az őszi lö-sorozások miatt tetemesen fokozódott emberi és állati munkaerőhiány arra készítette az OMGE-t, hogy ebben az értelemben sürgős felterjesztéssel forduljon a honvédelmi miniszterhez, kérvén a lejáró mezőgazdasági érdekből fölmentések kivételes meghosszabbítására vonatkozó elvi rendelkezést, aminek engedélyezésére a kezdő lépést Steuer György dr., Torontaj vármegye ügybuzgó főispánja tette meg, aki hasonló eljárásra valamennyi törvényhatóságot és gazdasági egyesületeinket is felhívta.

HIREK.

Egy bácskai hősről.

Most, dicsőséges olasz offenzívánk napjában nem lesz érdektelen és minden aktualitás nélküli, ha megemlítem, hogy az első arany vitézségi érmet az olasz fronton egy bácskai kapia: Held Jakab bácsstóvárosi tartalékos zászlós, aki a soproni 76 ik közös gyalogezredben szolgált. Az arany vitézségi érmevel együtt kapott még egy igen értékes aranyórát is, amelyet Fries-Stent tiszti helytartó ajánlott fel annak, aki az Osztrákország elleni háborúban, az olasz harcúterén az első arany vitézségi érmet kapja.

Held Jakab, aki időközben aktív katonatiszt és főhadnagy lett, érdekes háborús karrier. A háboru előbb premonitri növendék volt és pap akart lenni. Tanult is a teológián. Időközben másit határozott. Szorgalmasan tovább tanult az egyetemen és középiskolai tanárak készült. Ang egy éi hiányzott még tanulmányai befejezésétől, mikor kitört a háboru. Held rögtön bevonult egyenes önkéntesnek a bácsi Deutschmeiszterekhez — a 4. közös gyalogezredhez — ahonnan fő ös létszámú lévén, átkerült a soproni 76 ik császári és királyi gyalogezredhez. Ezzel az ezreddel ment ki a harcúterre, ahol többizben tünt ki határozott és hátor magaviseletével. Szagradónál végre olyan hőstettet vitt véghez amely meghozta neki a legnagyobb legénységi kiüntetést: az arany vitézségi érmet. Maroknyi emberrel odaállították egy hidhoz, amely fönt: átkelési pont volt. Mindenáron tartania kellett tehát azt. Egy egész olasz zászlóaljja dacolt a hős csapat, élen Held zászlóssal. Több órai hős küzdelem meghozta végre gyűmölcsét: nemcsak a hidat védtek meg az ellenségtől, hanem még foglyokat is ejtettek. Egy izben egy közelharcban elfogták őt az olaszok, de egy 30 és feles gránát becsapásával keletkezett zűrzavarban vissza sikerült szöknie hozzánk. Nemokáta azután beteg vitték vissza őt a frontot. Palánkán és Karisbadban gyógykezelték hosszú ideig. Alig épült fel, már ment megint a harcúterre, ezuttal az orosz elleni két izben is kapott legfelsőbb dicséző elismerést: a bronz és az ezüst signum laudis. Most a román elleni küzdött, míg Orlsege — az arany vitézségi érmesek kímélésére kiadott rendelete — értelmében vissza nem rendelték a frontot. Előbb azonban olyan viűzül visekedett, hogy most a III. oszt. katonai érdemkeresztre van felterjesztve. Groll József.

Legénybúcsú.

Egy kis hírtelenszöke pénztárosról mondok egy kurta történetet. Egyébként kollégám. Ő is épp ugy küldözgeti a vonatokat, meg-meg hat óra után a tolakodó feleket, mint én.

Szemei csaknem mindég mosolyognak. Néha, különösen az utóbbi időben, hírtelen megáll, mereven néz a földre, a sinek elé, mellé, mint egy szobor, szilárdan kifeszíti és belebámul a kavicsfalamba, mintha az ott nyüzsgő hangyák közül a királynőt keresné... Csak Tömörkény tudott ilyen jelenetet hűen leírni. Azt hiszem, »a betű« jében olvastam: »meghőköl, mint a puszta borjú a vakondtúrás előtt.« Igen, így a kollega. Csak hogy ő sem a vakondtúrást, sem a királynőt nem kereste, hanem másit.

Egy festő ha szép modelt lát, mit hirtelen nem tud lerajzolni, jól megnézi és otthon, ha egyedül van, maga elé hámul, elébe varázsolja azt a képet, ecsetet ragad és lefesti a szép arcot vagy tájat... Így ő is. Csak hogy ecset, festék, víz, azon meg talán tehetség hiányában csak az arcot varázsolja maga elé. Elég ez is neki. Utig elég. A festő hízik, ha egy ily képet fest, ő meg lesoványodik. A kolléga szívével varázsolja először a képet, a festőnek meg tán a negyedik határban jár olyankor a szíve... Nagy különbség. Vállai meggörnyednek. Mintha az el-el melesztett vonat mozdonya előbb az ő vállán prűszköve loholna keresztül... Ilyenkor ő, bármily nehézeze esik is, lassan, lassan átcamog a »Schneiczó«-hoz, hol nemcsak visszanyeri régi színét, jókedvét, hanem csupa örömmel látja ezt a sívár életet. Rózsaszínűvé válik az a korom fekete élete, mint egy reményvesztett képviselőjelölté, amikor fölébe jő, hogy megválasztották...

A »Schneiczó« egy jóképű őszbe tekerődő kocsimáros bácsi, ki szorgalmasan mérgezi a bufeletjót a Midli nénnel együtt.

Egy napon itt akadtam a kollegámra. Könyökét az asztalnak támasztotta és az arcát beletemette a tenyerébe. A szomszéd szobában egy szál hegedű nyikorgott, melynek hangja átátsűrődött az ő fölébe is. Egy elfévedt hegedűs volt. Mellé telepedtem.

— Adj Isten festvér! — szólítottam meg. Csak bölintett a fejével. Ivott egyet. Csak kicsit mint a szerelmesek szoktak. Aztán mélyen elmerült gondolataiba, majd fölvetette a fejét és elkzdtt beszélni sokáig, hosszan, mint akinek ébresszítőként fel van huzva a nyelve... Előjött a drágaság, a százszerűség meg, hogy milyen kegyetlen is ez a vasút... tudniillik a kinevezés dolgában...

— No de nem baj! — tör ki belőle keserűen, nem szorulok én az ő kinevezésére; szerzek magamnak csillagot, szobát is, jobbat is... Hallgatott, tán észbe jutott, hogy eljárt a nyelve. Maga elé merengett. A szomszéd szobából a »csak egy kis lány van a világon« nótá hallatszott ki. (A cigányokak de éles is a tekintete!) Előkorászott egy selyempapírba burkolt kis csomagot, kivett belőle egy karikagyűrűt, nézegette... Az egyik saroknál ült a málházónk. Magához intette. Az arcképes igazolványa háttapjából előkorászott egy új piros képű kétkoronást, átküldötte a cigányoknak...

— Mondd meg neki, csak ennyit küldök... Es hogy húzza el még egyszer azt a nótát... Es, ha majd vissza utazik Bajára, mond, hogy jelentkezzék nálam, adok neki egy ingyenjegyet. (Mint a mozisok szoktak)

A cigány nem is vette rossz néven. Jól tudta, hogy a szegénység egy két év óta igen aktuális a vasutasoknál...

Mikor a nótából az utolsó akkordok is elhangzottak, felkelt, hazafelé készülődött, vagy lám a kis leendő menyasszonyhoz... Kezet fogtunk.

— Testvér! — akartam vigábbá tenni e rideg jelenetet — ne feledd el a 40 év óta fennálló Hoffmann céget...?

Mosolygott. Láttam, hogy boldog volna, ha menyasszonya karjába kapaszkodva mellette a Hoffmann céghez...

Harmadnap kaptam egy széles levelet, egy kartonlap volt benne, rajta cifra betűkkel e pár sor:

M..... János
F..... Gizike
jegyesek.

Bácsbokod.

Tóth Jenő.

Előleptetett főgimnáziumi igazgatók. A közokt. miniszter Major Károly zombori és Medgyesi Ferenc újvidéki főgimn. igazgatókat a VI. fizetési osztályba léptette elő. Mindkét igazgató hivatala magaslatán álló, kiválóan képzett pedagógus. Major Károly mint író is jó névre lett szert.

Pénzügyi számtisztek előleptetése. A pénzügyminiszter Idszó István és Czeglédy János zombori pénzügyi számtiszteket számellenőrökké nevezte ki.

Főszolgabírák és szolgabírák kérelme. Dr. Sztrilich Béla zentai főszolgabíró VII. fizetési osztályba, dr. Pavlovits Fedor, Leinzvöber György és Milics János szolgabírák IX. fizetési osztályba való előleptetésüket, dr. Balaton Gyula főszolgabíró pedig szolgabírói pótlékban való részesítését kérte a vármegyétől. A közgyűlés mindanegy kérelmet teljesítette.

Egy vármegyei aljegyző kérelme. Fischer Sándor vármegyei aljegyző arra kérte a vármegyét, hogy az újvidéki járásba történt kiemeltségének idejére járó napidíjpótlékot, összesen 3350 koronát folyósítsa neki a vármegye. Kérését igen alapos jogi érveléssel támogatta. Az állandó választmányi ülésen többen megtagadták a kérelem teljesítését. Balogh főispán ellenben melegen támogatta a kérelmezőt. Scultéy alispán nem talált jogi alapot a kérelem teljesítésére, de méltányossági szempontoktól vezettetve, azt javasolta, hogy 1200 koronát szavazzanak meg. A választmány a javaslatot elfogadta. A közgyűlés is így határozott.

A Csajkáskerületi Takarékpénztár Mentényi Sándor főszolgabíró elnökévé tette meg, dr. Szeghő Géza járásvost pedig az igazgatóságba választotta be. Mindketten bejelentették ezt a vármegyének, mely a két választást jóváhagyólag tudomásul vette.

Egy főszolgabíró szabadsága. Dr. Balaton Gyula főszolgabíró újabb 3 havi szabadságot kért a vármegyétől. Az állandó választmányi ülésen ez hosszabb vitára adott alkalmat, melyben Balogh főispán, Scultéy alispán és dr. Mannheim Armin vettek részt. A súlyos adminisztrációs állapotokra való tekintettel elutasították a kérelmet. A közgyűlés is így értelemben határozott.

Házasságok. Báró Podmánczyk Attila honvédelmszárhadnagy, báró Podmánczyk Endre orsz. képviselő fia eljegyezte Lovassy Klárát, özv. Lovassy Ferencné, szül. báró Lipthay Ilona leányát.

Bencze Ferenc vasúti hivatalnok eljegyezte Fadd Margitot Jánoshalmán.

Takáts József kecskeméti építész eljegyezte Biliczky Annát Zentán.

Dr. Schwitzer Zoltán Szabadkán állomásozó segédorvos feleségül vette Handelsmann Sárít Turjasebezen.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Megsértett főtörzsorvos. Dr. Dornhoffer Szilárdné különböző dolgokkal gyanúsította meg dr. Benedikt Józsefet, a zombori 23. gy. e. l. oszt. főtörzsorvosát, aki emiatt rágalmozási pört indított Dornhoffer ellen. A zombori törvényszék a napokban tárgyalta az ügyet. A vádlott állításait a tanúk valótlannak nyilvánították. A bíróság 400 korona pénzbüntetésre ítélte dr. Dornhoffernt.

Pótvizsgálat Jánoky Ákos halálos balesetében. Dr. Jánoky Ákos szabályi ügyvéd ez év március havában — mint annak idején megirtuk — az újvidéki vasúti sorompónál oly szerencsétlen baleset érte, hogy szörnyen halt. A vizsgálatot nyomban megindították, az újvidéki ügyészség az eljárást beszüntette. A szegedi kir. ügyészség azonban most pótvizsgálatot rendelt el, annak megállapítására, vajjon a sorompók kézzel könnyen felemelhetők-e s hogy a sorompó megkerülésével lehet-e kocsival a sínekre jutni. A pótvizsgálat megállapította, hogy a sorompót kézzel könnyen föl lehet emelni, s hogy csakis a sorompon át lehet kocsin a sínekre jutni.

Az átvéleli bizottságok szervezése már az egész megyében anyira előrehaladt, hogy mielőbb befejezéshez jut. A földmivélsügyi minisztérium részéről lent van Szilágyi Ferenc százados, aki felelősségének tudatában a sajtóval is folytat eszmecsere, hogy annak támogatását is biztosítsa.

Bács megyei egyesült kendergyárak-ról (Szabadka) cég alatt 1 millió korona alapítókéval új vállalatot alapított a Bács megyei mezőgazdasági iparfejlesztő és kereskedelmi rt., amely megvásárolta a miitici Szélingér Lőrinc és fia-éle első magyar kender- és kőgyárat.

A kulai magyar posztógyár rt. felsz. alatt posztógyárát megvette Brandekkel Ferenc hódási gyapjúfonó- és festőgyáros.

A díjnoki napidíjak emelkedése. A községek sehogyse tudnak napidíjasokra szert tenni, mert a súlyos megélhetési viszonyok nagy igények követelésére kényszerítik őket. Topolya község — mint levelezőnk írja — most elhatározta, hogy a díjnokok napidíját 12 koronára emeli föl.

Kitüntetett és előleptetett katonatisztek. Az ellenséggel szemben kitűnő szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján: Fischer Leó 86-ik gyalogezredbeli hadnagy, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása és kitűnő szolgálatai elismerésül az ujlágos legfelsőbb dicséret elismerést másodszer — a kardok egyidejű adományozása mellett adták tudtul Ndray Antal 6-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak és az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Adam András 6-ik honvéd gyalogezredbeli századosnak; a 3-ik osztályú vaskoronarendet — a hadidísztménnyel és a kardok egyidejű adományozása mellett — az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül kapta Kovács Miklós 6-ik honvéd gyalogezredbeli hadnagy. A vaskoronarend 3. osztályát kapta a kardokkal és a hadiképtménnyel: Stoján Lajos 23. gy. e-beli főhadnagy.

Szabadságot aljegyző. Bódy György topolyai aljegyzőnek — mint levelezőnk írja — a község képviselőtestülete 3 havi szabadságot engedélyezett egészségének helyreállítására.

A topolyai zárdaiskola céljaira 2000 koronát szavazott meg — mint levelezőnk írja — az ottani képviselőtestület.

Halálozások. Reszely Ádám palánkai tekintélyes téglagyáros október 26-án rövid szenvedés után 56 éves korában hirtelen meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja. A köztisztelt férfit a lakosság minden rétegének nagy részvételével temették el.

Örkényi Bonta István őrnagy Szabadkán meghalt. Nagy részvétel temették el.

Nikolits Milos zentai tekintélyes kereskedő 74 éves korában meghalt. Ezernyi tömeg kísérte utolsó útjára.

A vízcsempészet megakadályozása érdekében a napokban Scultéy Ferenc alispán elnöklésével Zomborban tanácskozás volt, melyen a duna- és tiszamenti járásk főszolgabírói, Zenta és Magyarkanizsa polgármesterei és Ujvidék város főkepitánya, valamint a csendőrség képviselői vettek részt. Az értekezlet megvitatta és megállapította az élelmiszerek csempészetének megakadályozásának eszközeit, s elhatározta, hogy az alispán útján érintkezésbe lép a belügyi és a horvát kormányzattal.

A bács megyei hadigondozó bizottságok felügyeletére a miniszterelnök báró Szentkereszty Bélát kormánybiztossá nevezte ki Bács Bodrogvármegye és Szabadka, Zombor, Ujvidék, Baja városok területére.

Öngyilkossági kísérlet. Mocsnai István budapesti nyomdai gépmester Ujvidéken, egyik szállodában elvágta az ereit. Tettét idejében észrevették s így megmentették. Mocsnai szerelmi bánata miatt akart az élettől megválni.

A cséplőgépezeteket nem mentik fel. A honvédelmi miniszter 1917. évi 389.244. Mg. számú rendelete értelmében cséplőgépezeteket és fűteket — tekintettel az ilyen felmentett egyének kielégítő számára — többé nem mentenek fel.

Gyászmise a hősi halottakért. Zomborban halottak napján a belvárosi kath. templomban gyászmise volt, melyet Körönczy Ernő celebrált. Ott volt a katonaság nagy küldöttsége, a hatóságok vezetői és nagyszámu közönség.

Katonai tárgy előadások a középiskolákban. A Külügy Hadügy arról értesül, hogy a középiskolák VI. és VII. osztályában katonai tárgy előadások megtartását tervezik és pedig a téli hónapokban decembertől április végéig hetenkint 1 órában. Az előadandó tárgyak: Hadseregszervezés. A haderő működése. Haditörténelmi epizódok (példák a világáboruból). Szabad előadások aktuális katonai kérdésekről. A haditérképek és egyezményes jelek ismeretése. Vázlatkészítés. Azok a tisztek, akik a fenti kérdésekről előadást akarnak tartani, dolgozataikat november 20-ig terjesszék föl a kerületi parancsnoksághoz. Ez utóbbi pedig jelentkezéseket november 5-ig fogad el. Egy-egy előadásért 20 korona tiszteletdíjat fizetnek.

Öngyilkosság Titelen. Welker Frigyes titeli birtokos agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják.

Megverte a kézbesítőt. Pásztor Antal temerini embernek — írja ottani levelezőnk — valami hosszan húzódó pere volt a járásbíró-ságnál, már nyolcadszor idézték tárgyalásra, úgy hogy, ha a kézbesítőt meglátta már előre remeggett, mintha villámáram járta volna át hátgerincét, később hideg veríték gyöngyök ilték homlokára. A napokban épen reggelinél ült, midőn Klinszky József kézbesítő belépve hozzá, egy halvány kékes ivet terített asztalára. Parsze idéző iv volt tárgyalásra. Pásztor egyet gondolt s aztán mi teltelett föle, nagyot ütött botjával a kézbesítő fejére.

A békére való gazdasági átmenet fontos kérdéséről tartott igen érdekes és szakemberi előadást Zomborban dr. Tonelly Sándor, a szegedi kereskedelmi és iparkamara jeles titkára. A szakember alaposágával utalt azokra, melyek már most serényen kell teljesíteniük, a bekövetkezendő béke készületlenül ne találjon minket. Jelezte az átalakulás gazdasági hatásait különös tekintettel a kereskedelemre és iparra. Magas színvonalu előadását feszült érdeklődéssel hallgatták.

Ellített verekedő. Csávolyon közismert Tresz János részeges munkás. Még a tavasszal történt, hogy az egyik vendéglőben leitta magát. Ebben az állapotban kiment az utcára, ahol néhány fiuval összekocant. Az egyiket közülük, **Badity Antal** 14 éves fiút megfogta és úgy összerugdosta, hogy a gyereket a bajai kórházba kellett szállítani, ahol megoperálása után 4 hélig feküdt. A részeges munkás ellen megindították a bünvádi eljárást. A szabadkai törvényszék október 29-én tárgyalta az ügyet. **Treszt** — mint levelezőnk írja — 2 havi fogságra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélték.

Megérkezett csererokkant. Pál Rókus csávoji iflyu, aki a háboru elején vonult be katonai szolgálatra, az északi harctéren fogságba esett. Szibériába szállították, ahonnan mint csererokkant a napokban érkezett haza.

Halálos baleset. Dunagárdonyon Ország György rendőri szolgálatot teljesítő népiórkelő vigyázatlanságból agyonlőtte **Vidákovits József** nevű katonatársát.

A kaboli gyilkosság ügyében a napokban állapította meg az ujvidéki törvényszék a meggyilkolt **Steinitz Hermanné** megmaradt kisfiának kártérítési igényeit. A gyilkos gyermekek hozzátartozóit arra kötelezte hogy 25,500 korona fizetésnek neveltetési költségek céljaira. Ezenkívül 800 kor. temetési és 1800 kor. temetési és 1800 kor. perköltségek fizetésére is kötelezte őket.

Elfogott csempészek. Zenláról jelentik: A csendőrségnek bizalmas uton tudomására jött, hogy **Arnold József** Arkos utcai lakos liszt és tarhonya csempészetrel foglalkozik. A csendőrség megjelent a lakásán s 3 zsák lisztet, 42 kgr. tarhonyát, valamint postára elkészített fadóbozt talált, melyekben liszt volt csomagolva. Ezeket lefoglalták s a büntető eljárást megindították ellene. Ugyancsak részben a vasuton, részben a városban elcsúszta a csendőrség **Lóvei Máriát**, aki hagymát, özv. Horti Sándornét aki Szegedre lisztet, **Kelmen Pálnét**, aki Szabadkára 76 kiló lisztet, továbbá **Palarica Mátyás** és **Hauk Pál** nevű kalona barátját, akik szintén 98 kiló lisztet akartak Budapestre csempészni. Valamennyi ellen megindult a büntető eljárás.

KÖZGAZDASÁG.

A ciroktermelés korlátozása. A kormányrendelet adott ki, amely szerint az 1918 évben ciroktermelésre senki sem használhat fel nagyobb területet, mint amennyi az ugyanazon gazdaságban kalászossai bevetett terület 5 (öt) százaléknak megfelel. Ez a rendelkezés nem érinti a ciroknak más terményekkel bevetett területen szegélynövényül való termelését, ha a cirok a más növényvel bevetett tábla szélén csak egy sorban van vetve. A földmivélsügyi miniszter különösen indokolt esetekben kivételeket engedhet.

Magánosok törkölyfőzési joga. Némely központi szeszfőzde körzetében az idén oly sok a sződtörköly és lesz előreláthatólag a borseprő, hogy ezek közül egyesek nem lesznek képesek a teljes, a termelés részéről felajánlott, illetve felajánlandó törköly- és seprőmennyiséget kellő időben feldolgozni. Néhol emellett a szállítási viszonyok olyanok, hogy a törkölynek elfuvarozása talán kétszeresére emelné a törköly beváltási árát, a beváltóállomások szaporítása pedig a gyűjtődények hiánya, drágasága vagy felállításának körülményessége miatt nem lehetséges. Azért a pénzügyminiszter múlt hó 30-án megjelent 141.462 sz. rendeletében megengedi azoknak a termelőknek, akik törköly, vagy borseprőkészletüket az illetékes központi szeszfőzdeknek felajánlják s amelyet ez voltaképpen teljes mennyiségben át is venni köteles, ha ezen köteletségének igazolhatólag eleget tenni nem képes, hogy a pénzügyigazgatóság engedélyének kikérése mellett törkölyüket és borseprőjüket az illető közszéknél szeszfőzésre ideiglenesen átengedett főzőkészülékeken a főzőkészülék napi termelő-képessége szerinti általánosozása mellett kifőzhessék. Ez az engedély azonban csak kivételesen és csak az esetben adható meg, ha az illető központi szeszfőzde vállalkozója maga is elismeri hogy a szóban levő kötelezettségének eleget tenni nem tud.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. SZABADKÁN. ALAPITATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű butorokat.

Szerkesztői üzenetek.

T. V. Baja. Persze, nem sajtóbizalmi, hanem kormánybizalmi nyilatkozat.

T. R. Jánoshalma. Meglesz.

Csávoly. Köszönjük. A kezdet jól sikerült. Csak folytassa.

Nyilassy Sándor urat kérjük, tudassa velünk pontos címét. Neki küldött levelünket a posta ismeretlen jelzéssel visszaküldte.

Kovách Béla százados urat ugyanerre kérjük.

S. T. Zombor. E hó 22-én d. u. 5 órakor.

W. B. Bajnok. Köszönettel tudomásul vesszük. Intézkedünk.

H. Gy. Szilbács. Lapunk október 29. számában benne volt, tehát fölösleges a nyomozás.

Leveléz. Őrszállás. Híreket szíveskedjék küldeni.

Dr. F. A. Zombor. A panasza nem adtuk okot.

D. N. Topolya. Mihelyt visszaküldik, rögtön továbbítjuk.

Sz. H. Apatin. Írja meg az illetőnek. Segítségére lesz.

G. J. Eszék. Sorra kerül az is; most fontosabb aktuálisok szorítják ki.

S. L. Felsőszentiván. E hó 7-én valamennyit postára tettük.

Sz. J. Vaskút. Még nem kaptunk választ arról a helyről ahova az ügyet áttettük. Tegnap újból megsürgöttük.

V. V. Temerin. Az illető azt közölte, hogy csakis e hét végén intézkedhetik.

K. J. Bácsföldvár. Működését szíveskedjék megkezdeni.

V. B. Zsalya. Ugyanezt kérjük öntől is.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házastuló egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

Vőlegény: Családi és utóneve **Mester Antal**, családi állapota nőtlen, állása máv. fékező, vallása róm. kath., életkora 21 éves, születési helye Kísszállás, lakhelye Slavon-Bród, szüleinek családi és utóneve néhai **Mester József**, Puske Katalin.

Menyasszony: Családi és utóneve **Zámbó Mária**, családi állapota hajadon, foglalkozása háztartás, vallása róm. kath., életkora 18 éves, születési helye Jánoshalma, lakhelye Jánoshalma, szüleinek családi és utóneve **Zámbó István**, Paskovics Rozália.

Felhívom mindazokat, a kiknek a nevezett házastulókra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy e kifüggesztési hely községi elől.

BURMANN SÁNDOR

ALAPITATOTT: 1895. UJVIDÉK. ALAPITATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntette az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat sportcikk-ek- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltények külföldiek is, valamint puskaporok raktáron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

járósága (illetőleg anyakönyvvezetője) után jelentések be.

Ezen kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Jánoshalma, Slavon-Bród, Jánoshalma, 1917. október 20 napján.

(P. H.) **Ispánovits Dániel**, anyakönyvvezető helyettes.

Bérszántást vállalunk kétfős gép-rendező gépekkel. Megkeresést kérünk **Vadócz Károly** és **Rak. Topolya.** 2-2

Makulatura (csomagoló papir) néhány métermázsra eladó. Bővebbet **Bácsmege** kiadóhivatalába, **Bpost.** (Teréz-körút 2) 3-2

Shakácsnöt kerese havi 60 korona fizetéssel. Cim a **Bácsmege** kiadóhivatalában. 2-2

Olcsó pénzt 5-75-60% kamattal gyorsan közvetlenül Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára Torzsán.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy **zongorarakatárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

— Használt zongorák vétele és eladása. — Zongorák javítása és hangolása.